

Nr 441

Av herr **Ståhl**, om en översyn av ceremoniel m.m. i det officiella livet.

I en uppmärksammas socialdemokratisk motion till årets riksdag yrkas utredning för att eventuellt förändra monarkien Sverige till republiken Sverige. Direkt i anslutning därtill föreslår ett antal centerpartister folkomröstning, innan utredning igångsättes.

Dessa två förslag aktualiserar ytterligare ett alternativ, som är väsentligt för att monarkien skall ha en fair chance och inte bedömas — eller dömas — efter de antikverade och enligt många särskilt yngre människors mening lätt löjeväckande yttre former, i vilka den alltjämt stundom framträder. Det finns ju möjlighet att om man så vill efter mönster från närmast Norge och Danmark modernisera vårt från en svunnen kungamaktsepok nedärvda hovritual till en stramare och mer tidsenlig utformning.

Några få exempel räcker för att belysa, hur fjärran från vår tid den symbolik befinner sig, som avspeglar sig i ceremoniel, titulatur och andra officiella sedvänjor. I våra grannländer liksom t.o.m. i England avspeglas fördelningen mellan kungamakt och folkmakt däri, att monarken vid parlamentets öppnande inställer sig hos detta, medan vårt ceremoniel alltjämt fasthåller vid symboliken från den tid, då folkets representanter hade att inför tronen betyga majestätet och härskaren sin undersåtliga trohet och vördnad.

Särskilt i Norge har man avvärjt risken att med ett talrikt hov, staber, kammarherrar, hovstallmästare, hovjägmästare och andra förbleknade ståndstitlar framkalla meniga medborgares misstycke. Dess enklare utformade ceremoniel överensstämmer bättre än vårt med nya tidens stilkänsla. Det behöver därför ingalunda förlora den värdighet eller ålderdomliga charm, som tillhör »det levande förflutna» i vårt statsliv och som just därför på många människor verkar tilltalande.

Det är närmast en smakfråga hur långt en översyn på detta område bör utsträckas. Med intresse har man i vida kretsar noterat det välbehag, med vilket de senaste generationerna av vårt lands politiska spetsar liksom deras damer förefaller finna sig till rätta i hovatmosfären. Excellenstitlarna kommer där till nytta, en förlegad ståt, som i internationellt umgänge genomgår formlig inflation men i våra grannländer för länge sedan avskrivits och hos oss tillhör daglig riksdagsvokabulär, »Hans Excellens, Herr Statsministern», »Hans Excellens, Herr Ministern för utrikes ärenden», trots att demo-

kratien för länge sedan avlivat myten om excellenta människor. Och ordensväsendet, som gångna tiders radikaler redan då ansåg moget för avveckling, har under den socialdemokratiska epoken odlats till större yvighet än någonsin. Detta är några av många tecken på hur lätt homo politicus — även den i radikal vardagsdress — har att anpassa sig i det förgångna högreståndssamhällets yttre former. Det visar samtidigt att en stilla förhoppning om viss översyn av det officiella Sveriges former och ceremoniel väl kan framföras utan risk för revolutionerande omstörtningar. Något bör kanske ändå i demokratiens och monarkiens gemensamma intresse i tid göras.

Med hänvisning härtill föreslås riksdagen besluta

att hos Kungl. Maj:t föreslå en tidsenligt betingad översyn av ceremoniel, titulatur o. d. i vårt officiella liv.

Stockholm den 26 januari 1966

Manne Ståhl
